

Br: 05-02-430/26-10379/2

Podgorica, 30.03.2026.godine

Za: MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA, Eko-efikasna zgrada, Podgorica

gospodinu, Damjanu Ćulafiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog odluke o visini, načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara parka prirode „Piva“

Veza: Vaš akt br. 05-322/26-126/2 od 16.03.2026. godine

Poštovani gospodine Ćulafiću,

Povodom *Predloga odluke o visini, načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara parka prirode „Piva“*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Donošenje i implementacija predloženog akta doprinosi realizaciji ciljeva kao što su održavanje biodiverziteta i geoloških i geomorfoloških vrijednosti u neizmjenjenom stanju, održavanja postojećih ekoloških procesa u neizmjenjenom stanju i održavanja raznovrsnosti genetskog fonda, održavanje bogatstva vrsta šumskih, livadskih, vodenih i drugih staništa od značaja za očuvanje biodiverziteta identifikovanih na području, održavanje bogatstva zaštićenih i ugroženih vrsta biljaka i životinja, formiranje koridora u cilju povezivanja zaštićenih područja i drugi.

Uvidom u tekst Predloga odluke i Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, ukazujemo na sljedeće:

Predlogom odluke predviđeno je uvođenje **novih naknada** za iznajmljivanje električnog bicikla po satu (20,00€) i po danu (50,00€), korišćenje Via Ferate Piva (58,00€ uz obezbijeđenog vodiča i opreme), samostalno korišćenje Via Ferate Piva (3,00€) i iznajmljivanje opreme za Via Feratu (38,00€).

Uvođenje naknade za iznajmljivanje električnog bicikla povezano je sa nabavkom nove opreme i razvojem novog turističkog proizvoda koji doprinosi unapređenju destinacije, produženju boravka posetilaca i raznovrsnijem doživljaju prostora parka. Sa druge strane, prilikom formiranja visine naknade za korišćenje Via Ferate i iznajmljivanje opreme u obzir su uzeta iskustva iz Crne Gore i regiona.

Konstatovano je uvećanje sljedećih naknada:

- **uvećanje 100%** (sa 1,00€ na 2,00€) za ulazak u Park prirode „Piva“;
- **uvećanje sa 10€ po satu na 100,00€ po danu** za angažovanje vodiča (minimum 4 osobe);
- **uvećanje 50%** (sa 2,00€ na 3,00€ za kampovanje);
- **uvećanje 50%** (sa 10,00€ na 15,00€ za noćenje u Spomen Domu u Crkvičkom Polju);
- **uvećanje 400%** (sa 10,00€ na 50,00€ za korišćenje kuhinje u Spomen Domu u Crkvičkom Polju);
- **uvećanje sa 20,00€ po satu na 30,00€ po danu** za zakup sale u Spomen Domu u Crkvičkom Polju;

- **uvećanje 200%** (sa 1,00€ na 3,00€ za razgledanje istorijske prirodnjačke zbirke u Kuli Lazara Sočice);
- **uvećanje 28.57%** (sa 14,00€ na 18,00€ za iznajmljivanje kajaka);
- **uvećanje 100%** (sa 5,00€ na 10,00€ za upotrebu čamca na moorni pogon kroz teritoriju PP „Piva“);
- **uvećanje 150%** (sa 2,00€ na 5,00€ za upotrebu kajaka na prostoru PP „Piva“ koji obuhvata Pivsko jezero).

Kao posebno obrazloženje uvećanja naknada, predlagač propisa navodi uporednu analizu sa drugim parkovima prirode u regionu, povećanje efikasnosti, pravednosti i praktične primjene u svakodnevnom radu, pokrivanje rastućih troškova održavanja prostora, uključujući sakupljanje i odvoz otpada, čišćenje i održavanje prostora, veću kontrolu posjetilaca, upravljanje i zaštitu područja i infrastrukture za kampovanje, rastu cijena smještaja na teritoriji opštine Plužine u poslednjih 10 godina, rastu troškova održavanja i opremanja kuhinjskog prostora

Imajući u vidu prethodno navedeno, s aspekta uticaja na poslovni ambijent, Ministarstvo finansija ukazuje da će **Predlog odluke imati direktan uticaj na korisnike usluga, kroz značajno uvećanje iznosa naknada, što može uticati na pristupačnost ponude i ukupnu atraktivnost destinacije.**

Uvidom u dostavljeni Predlog odluke i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, kao i da nije potrebno planirati za narednu godinu.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni Predlog odluke o visini, načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara parka prirode „Piva“.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

PREDLOG

Na osnovu člana 60 stav 2 Zakona o zaštiti prirode („Službeni list CG“ br. 54/16), člana 19 Odluke o proglašenju regionalnog parka „Piva“ („Službeni list CG - Opštinski propisi“ br. 15/15) i člana 13 i 21 Statuta „Parka prirode Piva“ d.o.o. („Službeni list CG - Opštinski propisi“, br. 15/21), a u vezi sa članom 57 Zakona o zaštiti prirode („Službeni list CG“ br. 54/16), uz prethodno dobijenu saglasnost Vlade Crne Gore br. _____ od _____ 2026. godine, izvršni direktor Parka prirode „Piva“ d.o.o. d o n o s i

ODLUKU O VISINI, NAČINU OBRAČUNA I PLAĆANJA NAKNADA ZA KORIŠĆENJE DOBARA PARKA PRIRODE „PIVA“

Član 1

Ovom Odlukom utvrđuje se visina, način obračuna i plaćanja naknada koje pravna lica, preduzetnici i fizička lica plaćaju Parku prirode „Piva“ d.o.o. za korišćenje dobara Parka prirode „Piva“, obavljanje djelatnosti i pružanje usluga u Parku prirode „Piva“.

Član 2

Visina naknada utvrđena je u zavisnosti od stepena korišćenja dobara i pogodnosti koje Park prirode pruža korisnicima.

Član 3

I NAKNADE ZA ULAZAK U PARK PRIRODE, KORIŠĆENJE OBJEKATA, OPREME, TERENA I USLUGA ZA ODREĐENE NAMJENE

Namjena	Jedinica Mjere	Obračunski period	Visina naknade
Ulazak u Park prirode „Piva“	po osobi	ulazak	2,00€
Kampovanje	po osobi	dan	3,00€
Angažovanje vodiča		dan	100,00€
Noćenje u Spomen Domu u Crkvičkom Polju	po osobi	noćenje	15,00€
Korišćenje kuhinje u Spomen Domu u Crkvičkom Polju		dan	50,00€
Zakup sale u Spomen Domu u Crkvičkom Polju		dan	30,00€
Razgledanje istorijske i prirodnjačke zbirke u Kuli Lazara Sočice	po osobi	ulazak	3,00€
Iznajmljivanje bicikla	po osobi	1h	3,00€
Iznajmljivanje bicikla	po osobi	dan	14,00€
Iznajmljivanje električnih bicikla	po osobi	1h	20,00€
Iznajmljivanje električnih bicikla	po osobi	dan	50,00€
Iznajmljivanje kajaka	po kajaku	dan	18,00€
Iznajmljivanje krplji		dan	5,00€

Iznajmljivanje motornih sanki		sat	60,00€
Korišćenje Via Ferate Piva (obezbijeđen vodič i oprema)	po osobi	ulazak	58,00€
Samostalno korišćenje Via Ferate Piva	po osobi	ulazak	3,00€
Iznajmljivanje opreme za Via Feratu	po setu	dan	38,00€

U cijenu je uračunat PDV.

Naknade iz stava 1 ovog člana naplaćuje nadzornik Parka prirode "Piva" d.o.o. ili drugo zaposleno lice, ovlašćeno od izvršnog direktora Parka prirode "Piva" d.o.o. (u daljem tekstu: ovlašćeno lice) na licu mjesta ili na punktovima za naplatu u Šćepan Polju, Pivskom jezeru, Stabnima, Trnovačkom jezeru, Mratinju, integrisanom naplatnom punktu sa NP Durmitor u Sušici i u Plužinama (administrativna zgrada Parka prirode "Piva" d.o.o.) ili se uplaćuje na žiro račun Parka prirode "Piva" d.o.o. po dostavljenoj fakturi.

Član 4

II NAKNADE ZA UGOSTITELJSKE, PRODAJNE, SMJEŠTAJNE I INFRASTRUKTURNE OBJEKTE

Namjena	Jedinica mjere	Obračunski period	Visina naknade
Privatni smještaj, ugostiteljski objekti i ostali turistički objekti	m ²	godina	1,00€
Infrastrukturni objekti za proizvodnju, preradu i distribuciju	m ²	godina	3,00€
Pomoćni objekti infrastrukturnih objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju	m ²	godina	1,00€
Trafo stanice	po objektu	godina	200,00€
Korišćenje prostora Parka prirode „Piva“ za dalekovode 400kv	m	godina	10,00€
Korišćenje prostora Parka prirode „Piva“ za dalekovode 220kv	m	godina	7,00€
Korišćenje prostora Parka prirode „Piva“ za dalekovode 110kv	m	godina	5,00€
Korišćenje prostora Parka prirode „Piva“ za dalekovode 35kv	m	godina	3,00€
Korišćenje prostora Parka prirode „Piva“ za dalekovode 10kv	m	godina	1,00€
Telekomunikacioni sistemi (objekti za pokrivanje tv signala i mobilne mreže Radiodifuzni sistemi)	po objektu	godina	1.500,00€
Telekomunikacioni sistemi sa jednom baznom stanicom	po objektu	godina	750,00€

U cijenu je uračunat PDV.

Naknade iz stava 1 ovog člana se uplaćuju na žiro račun Parka prirode "Piva" d.o.o. po dostavljenoj fakturi.

Član 5

IX NAKNADE ZA SAKUPLJANJE I BRANJE ŠUMSKIH PLODOVA

Za komercijalno sakupljanje i branje šumskih plodova i biljnih vrsta čije je sakupljanje dozvoljeno, utvrđuju se naknade i to:

Namjena	Jedinica mjere	Obračunski period	Visina naknade
Dozvola za branje i sakupljanje šumskih plodova, gljiva, ljekovitog i aromatičnog bilja	po osobi	godina	50,00€
Dozvola za branje i sakupljanje šumskih plodova, gljiva, ljekovitog i aromatičnog bilja	po osobi	dan	5,00€

U cijenu je uračunat PDV.

Naknade iz stava 1 ovog člana naplaćuje nadzornik Parka prirode "Piva" d.o.o. ili ovlašteno lice.

Član 6

V NAKNADE ZA RIBOLOV U PARKU PRIRODE "PIVA"

Za obavljanje sportsko-rekreativnog ribolova na vodama u granicama Parka prirode „Piva“ (Pivsko jezero, rijeke Piva i Tara) naknade utvrđuje i naplaćuje Sportsko-ribolovni klub "Bajo Pivljanin" u skladu sa Ugovorom o ustupanju na korišćenje riba i drugih vodenih organizama između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Sportsko-ribolovnog kluba „Bajo Pivljanin“, br. UP-I-06-318/23-17621/4 za vrijeme važenja Ugovora.

Član 7

VI NAKNADE ZA SPLAVARENJE I KORIŠĆENJE PLOVILA

Za upotrebu čamaca za rafting i splavarenje rijekom Tarom i upotrebu čamaca na motorni pogon na Pivskom jezeru određene su naknade.

Naknade za spuštanje niz rijeku Taru za upotrebu čamaca i kajaka na rijeci Tari:

Namjena	Jedinica mjere	Obračunski period	Visina naknade
Za splavove koji ulaze u PP "Piva" iz NP "Durmitor" do Šćepan Polja kroz teritoriju PP "Piva"	po splavu	dan	100,00€
Za raftere koji ulaze u PP "Piva" iz NP "Durmitor" do Šćepan Polja	po osobi	dan	4,00€
Za raftere koji otpočinju rafting na teritoriji PP "Piva" do Šćepan Polja	po osobi	dan	3,00€

Za čamce koji ulaze u PP "Piva" iz NP "Durmitor" do Šćepan Polja	po čamcu	dan	3,00€
Za čamce koji otpočinju rafting na teritoriji PP "Piva" do Šćepan Polja	po čamcu	dan	2,00€
Za kajakaše koji ulaze u PP "Piva" iz NP "Durmitor" do Šćepan Polja	po kajaku	dan	15,00€
Za kajakaše koji otpočinju rafting na teritoriji PP "Piva" do Šćepan Polja	po kajaku	dan	10,00€

U cijenu je uračunat PDV.

Naknade za upotrebu čamaca na motorni pogon i kajaka na Pivskom jezeru i ulazak u Park prirode "Piva" koji obuhvata Pivsko jezero:

Namjena	Jedinica mjere	Obračunski period	Visina naknade
Naknada za ulazak u PP "Piva" koji obuhvata Pivsko jezero	po osobi	dan	2,00€
Naknada za upotrebu čamaca na motorni pogon kroz teritoriju PP "Piva"	po čamcu	godina	100,00€
Naknada za upotrebu čamaca na motorni pogon kroz teritoriju PP "Piva"	po čamcu	dan	10,00€
Naknada za upotrebu kajaka na prostoru PP "Piva" koji obuhvata Pivsko jezero	po kajaku	dan	5,00€

U cijenu je uračunat PDV.

Naknada se plaća na način što organizator, odnosno vodič, grupe koja ide na rafting, odnosno krstarenje, dostavlja nadzorniku ili ovlaštenom licu spisak lica, koja su na raftingu rijekom Tarom, odnosno na krstarenju Pivskim jezerom, ovjeren i potpisan od strane službenog lica organizatora raftinga, odnosno krstarenja, na punktovima za naplatu koji nadzornik odnosno ovlašteno lice parafira, naplaćuje naknadu i izdaje račun.

Organizatori, odnosno vodiči grupe koja ide na rafting rijekom Tarom, odnosno krstarenje Pivskim jezerom, koji nemaju parafiran spisak lica, odnosno račun za plaćenu naknadu ne mogu proći kontrolni punkt na mjestu otpočinjanja raftinga, odnosno krstarenja.

Naknade iz stava 2 i 4 ovog člana naplaćuje nadzornik Parka prirode "Piva" d.o.o. ili ovlašteno lice na punktovima za naplatu na Šćepan Polju i na Pivskom jezeru i u Plužinama (administrativna zgrada Parka prirode "Piva" d.o.o.), ili se uplaćuju na žiro račun Parka prirode "Piva" d.o.o. po dostavljenoj fakturi.

VII NAKNADE ZA KORIŠĆENJE IMENA I ZNAKA I SNIMANJE FILMOVA U PARKU PRIRODE "PIVA"

Član 8

Za upotrebu znaka Parka prirode "Piva" određena je naknada:

Namjena	Jedinica mjere	Obračunski period	Visina naknade
Naknada za korišćenje znaka Parka prirode "Piva" u komercijalne svrhe	po korisniku	godina	200,00€

U cijenu je uračunat PDV.

Naknada iz stava 1 ovog člana se uplaćuju na žiro račun Parka prirode "Piva" d.o.o. po dostavljenoj fakturi.

Član 9

Za snimanje igranih filmova i reklamnih spotova određena je naknada:

Namjena	Jedinica mjere	Obračunski period	Visina naknade
Igrani i komercijalni filmovi		dan	200,00€
TV reklame i spotovi		dan	400,00€

U cijenu je uračunat PDV.

Naknade iz stava 1 ovog člana se uplaćuju na žiro račun Parka prirode "Piva" d.o.o. po dostavljenoj fakturi.

Član 10

Ulazak u Park prirode se ne naplaćuje za sledeće dane:

- Dan planete zemlje – 22. april;
- Međunarodni dan biodiverziteta – 22. maj;
- Dan evropskih parkova – 24. maj;
- Dan opštine Plužine – 4. avgust; i
- Dan proglašenja ekološke države Crne Gore – 20. septembar.

Ulazak u Park prirode ne plaćaju:

- djeca do 15 godina starosti;
- lica koja imaju prebivalište na teritoriji opštine Plužine;
- lica koja posjeduju imovinu na teritoriji Parka prirode;
- lica sa invaliditetom; i
- istraživači.

Naknada za ulazak u Park prirode i razgledanje istorijske i prirodnačke zbirke u Kuli Lazara Sočice umanjuje se za 50% za organizovane grupe učenika, studenata, članova planinarskih društava, gorana, penzionera, sindikalnih organizacija (najmanje 20 osoba).

Umanjenje iz stava 3 ovog člana ostvaruje se tako što organizator grupe podnosi zahtjev Parku prirode najkasnije 48 sati prije planirane posjete. Zahtjev mora da sadrži spisak posjetilaca sa imenima i prezimenima, ovjeren od strane ovlašćenog lica i vrijeme trajanja posjete.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje sa važenjem Odluka o visini i načinu plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode „Piva“ br. 01-326 („Službeni list CG – opštinski propisi“, br. 47/23).

Član 12

Ova Odluka stupa na snagu 8 dana od dana objavljavanja u Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi“.

Broj:

Plužine, _____ 20__ . godine

**izvršni direktor
Ivan Doderović**

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA
NAZIV PROPISA	PREDLOG ODLUKE O VISINI, NAČINU OBRAČUNA I PLAĆANJA NAKNADA ZA KORIŠĆENJE DOBARA PARKA PRIRODE „PIVA“

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Skupština opštine Plužine je 22.04.2015. godine na Dan planete Zemlje, donijela Odluku o proglašenju regionalnog parka „Piva“, prvog parka prirode u Crnoj Gori. Prostor koji Park obuhvata čine planinski masivi Bioča, Maglića i Volujaka, površ Pivske planine, kanjone rijeka Pive i dio rezervata biosfere kanjona rijeke Tare, koji je u UNSECO-ovom programu "Čovjek i biosfera" od 1976. godine i prostire se na 32.422,39 ha, što čini 38,1% teritorije opštine Plužine i 3% teritorije zaštićenog prostora Crne Gore.

Parkom prirode „Piva“ upravlja Društvo sa ograničenom odgovornošću Park prirode „Piva“ koje je počelo sa radom 01.01.2016. godine. Nakon otpočinjanja funkcionisanja društva – upravljača zaštićenog područja, a shodno Zakonu o zaštiti prirode, donesena je Odluka o visini, načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode „Piva“. Po Odluci iz 2023. godine koja je trenutno na snazi, naknade od kojih Društvo ostvaruje najveći prihod (ulazak u Park prirode „Piva“, naknada za kampovanje, naknada za splavarenje) nijesu se mijenjale od osnivanja Društva 2016. godine.

Osnovni problem koji predloženi akt treba da riješi je nedovoljan finansijski kapacitet Društva upravljača zaštićenog područja i nemogućnost funkcionisanja bez sredstava iz budžeta jedinice lokalne samouprave, koja se iz godine u godinu povećavaju i stvaraju finansijsku zavisnost Društva od Osnivača. Takav model finansiranja dugoročno ugrožava stabilnost upravljanja Parkom i ograničava mogućnosti za unapređenje zaštite, nadzora, infrastrukture i ukupnog razvoja.

Treba imati na umu da je Park prirode „Piva“ u poslednjih 10 godina služio kao primjer dobre prakse ostalim parkovima prirode u Crnoj Gori, kao i lokalnim samoupravama koje planiraju proglasiti zaštićena područja na svojim teritorijama, te je finansijska stabilnost i samofinansiranje upravljača u većem procentu od značaja i na državnom nivou s obzirom na negativne kampanje protiv proglašavanja novih zaštićenih područja, a suprotno Agendi koja predviđa zaštitu 30% kopna do 2030. godine.

Povećanjem sopstvenih prihoda upravljača zaštićenog prirodnog dobra unaprijediće se ostvarivanje ciljeva definisanih Zakonom o zaštiti prirode i Planom upravljanja Parkom prirode „Piva“, poboljšaće se očuvanje i unaprijediti postojeće stanje prirodnih vrijednosti Parka, kao i unaprijediti održivo korišćenje prirodnih dobara Parka. Finansijska održivost zaštićenog područja je neophodan uslov za njegov opstanak.

Osnovni uzrok problema je neusklađenost između visine postojećih naknada za korišćenje dobara Parka

prirode „Piva“ i stvarnih troškova upravljanja zaštićenim područjem, što dovodi do nemogućnosti finansijske održivosti upravljača, kako je detaljnije obrazloženo u dijelu koji se odnosi na definisanje problema predloženog akta.

Na prvom mjestu, u pitanju je dugogodišnji rast cijena i troškova poslovanja, dok visina naknada nije mijenjana u posljednjih deset godina. Prema podacima Centralne banke Crne Gore, kumulativna inflacija u periodu 2015–2024. iznosila je 40,17% (godišnje stope: 2015: 1,4%, 2016: 1,0%, 2017: 1,9%, 2018: 1,6%, 2019: 1,0%, 2020: -0,9%, 2021: 4,6%, 2022: 17,2%, 2023: 4,3% i 2024: 3,3%). Iako su cijene roba i usluga u ovom periodu značajno porasle, naknade za korišćenje dobara Parka ostale su nominalno nepromijenjene, što je dovelo do njihovog realnog obezvređivanja i smanjenja fiskalne efikasnosti postojećeg sistema naplate. Predložena korekcija ima za cilj, između ostalog, usklađivanje visine naknada sa njihovom realnom ekonomskom vrijednošću.

Dodatno, značajno su porasli troškovi rada. Minimalna zarada u Crnoj Gori iznosila je 2016. godine 193€ (ukupan trošak poslodavca: 321,68€), dok 2025. godine iznosi 600€ (ukupan trošak poslodavca: 676,42 eura), što predstavlja povećanje od 110,22%. Ovaj rast troškova posebno je izražen kod sezonskog angažovanja radnika tokom ljetnje turističke sezone (naplata naknada, održavanje ambijentalne higijene, rad u info centrima i sl.), pri čemu, prema visini naknada iz važeće Odluke, troškovi angažovanja zaposlenih, uključujući zarade i prevoz, u pojedinim slučajevima prevazilaze ostvarene prihode od naplaćenih naknada.

Istovremeno, povećan turistički promet i intenzivnije korišćenje prostora Parka dovode do većeg pritiska na prirodne vrijednosti i postojeću infrastrukturu, što iziskuje dodatna ulaganja u nadzor, održavanje staza, signalizaciju i održavanje ambijentalne higijene, kao i u unapređenje sistema upravljanja posjetiocima. Međutim, postojeći sistem naknada ne reflektuje u dovoljnoj mjeri rast obima korišćenja i pratećih troškova upravljanja.

Jedan od uzroka za donošenje nove odluke jeste i potreba za uvođenjem novih naknada za oblike korišćenja terena i opreme za određene namjene koji do sada nijesu bili obuhvaćeni Odlukom, čime bi se povećali prihodi Društva.

Najizraženija posledica postojećeg stanja jeste smanjen finansijski kapacitet upravljača Parka prirode „Piva“, koji se direktno reflektuje na sve ostale aspekte upravljanja zaštićenim područjem i ostvarivanja ciljeva zaštite i održivog razvoja.

Prije svega, nedovoljna finansijska sredstva povećavaju rizik od degradacije prirodnih vrijednosti, kroz smanjen intenzitet nadzora, nedovoljno sprovođenje mjera zaštite, neadekvatno upravljanje biodiverzitetom i staništima, kao i kroz neplansko korišćenje i uređenje prostora. U dugoročnom smislu, ovo može dovesti do trajnog gubitka ekoloških, pejzažnih i biodiverzitetskih vrijednosti prostora, uključujući i obaveze koje će nastupiti nakon proglašenja NATURA 2000 staništa, čime bi se ugrozila međunarodna i nacionalna obaveza Crne Gore u oblasti zaštite prirode. Potencijalna šteta od gubitka prirodnih vrijednosti ovog područja bila bi dugoročna i nemjerljiva.

Dalje, ograničeni finansijski kapaciteti onemogućavaju zapošljavanje i zadržavanje stručnog kadra iz oblasti biologije, ekologije, zaštite prirode i šumarstva, što direktno utiče na kvalitet upravljanja zaštićenim područjem, sprovođenje monitoringa i donošenje upravljačkih odluka.

Nedostatak ljudskih i tehničkih kapaciteta dovodi i do slabije evidencije posjetilaca, nedovoljne kontrole udaljenih i teško dostupnih lokaliteta, kao i do smanjene efikasnosti u sprovođenju mjera zaštite i naplate naknada, čime se dodatno produbljuje problem finansijske neodrživosti.

Istovremeno, nemogućnost ulaganja u infrastrukturu, signalizaciju, centre za posjetioce, održavanje staza i unapređenje turističke ponude negativno utiče na kvalitet doživljaja posjetilaca i konkurentnost Parka kao održive turističke destinacije. To dugoročno može dovesti do smanjenja broja posjeta, a samim tim i do pada prihoda lokalnog stanovništva i smanjenja fiskalnih efekata po budžet opštine i države.

Na širem socio-ekonomskom planu, ograničeni razvoj Parka kao motora održivog turizma i lokalne ekonomije usporava privredni razvoj opštine Plužine i sjevera Crne Gore, doprinosi depopulaciji prostora i

smanjuje mogućnosti zapošljavanja i zadržavanja mladih u ovom području.

Prilikom izrade predloga Odluke posebno se vodilo računa da povećanje naknada ne predstavlja značajan finansijski teret za turističku privredu koja obavlja djelatnost na prostoru Parka, naročito imajući u vidu njen značaj za lokalnu ekonomiju i zapošljavanje. Pod turističkom privrednom (pravnim i fizičkim licima) podrazumijevamo pružaoce usluga raftinga na Šćepan Polju, vlasnike čamaca za privredne svrhe na Pivskom jezeru i turističke agencije koje turistima pružaju usluge vožnje Durmitorskim prstenom. Kada govorimo o konkretnim podacima u 2025. na sledećim lokalitetima su naplaćane naknade za ulazak u Park: Šćepan Polje: 18.527, Pivsko jezero: 6.807, Nedajno (vožnja Durmitorskim prstenom): 7.046 – od toga je fakturisano 224 što predstavlja prihod od pravnih lica, dok se ostalo odnosi na individualne posjete. S obzirom na to da je visina naknade za ulazak u Park po Odluci koja je trenutno na snazi 1,00€ to bi se ukupan trošak turističke privrede usvajanjem nove Odluke povećao za navedene iznose u evrima sa uračunatim PDV za sve pružaoce usluga zajedno čime dodatni trošak za turističku privredu ostaje ograničen i ne predstavlja značajan fiskalni teret u odnosu na ostvarene prihode od turističkih usluga. Pojedinačni efekat po pružaocu usluge je minimalan, naročito imajući u vidu da se najveći dio naknade prenosi na krajnjeg korisnika kroz cijenu turističkog aranžmana. Na primjer, pravno lice koje djelatnost obavlja na Šćepan Polju kome je fakturisano najviši iznos naknada u 2025. uključuje 1.282 ulaznice (naknade za ulazak u Park).

Na ostalim lokalitetima na kojima se naplaćuju nakande u većini slučajeva se radi o individualnim posjetama gdje dominiraju strani turisti, tako da nakande padaju na teret krajnjih korisnika. Po podacima o ostavrenim noćenjima na teritoriji opštine Plužine u 2025. (a ti podaci se mogu uzeti i kao pokazatelj strukture posjetilaca Parka) od 19.778 turista koji su ostvarili noćenja, stranih je 18.648 ili 94,29%, što ukazuje da fiskalni efekti predložene mjere u najvećoj mjeri padaju na inostrane posjetioce, a ne na lokalno stanovništvo ili domaću privredu.

Imajući u vidu nisku apsolutnu vrijednost naknada i njihov relativno mali udio u ukupnim troškovima turističkog putovanja, procjenjuje se da predložene izmjene neće imati negativan uticaj na konkurentnost destinacije, obim turističkog prometa niti poslovanje lokalnih pružalaca usluga.

Sa druge strane, postojeće stanje nedovoljnog finansiranja proizvodi negativne efekte po više grupa subjekata: upravljača zaštićenog područja - Park prirode „Piva“ d.o.o, sam park prirode „Piva“ (njegove ekosisteme i biodiverzitet), državu i lokalnu samoupravu, kao i lokalnu zajednicu.

Upravljač Parka prirode je oštećen kroz nedovoljno obezbjeđivanje sopstvenih prihoda putem postojećeg nivoa naknada, koje se koriste za održavanje infrastrukture, zapošljavanje nadzornika u Parku, kontrolu nelegalnih aktivnosti (nelegalna sječa, krivolov, bespravna gradnja i dr.) i sprovođenje monitoringa biodiverziteta. Zbog toga je upravljač primoran da funkcioniše sa ograničenim budžetom i da se oslanja na projektna sredstva i donacije, što dugoročno ugrožava njegovu operativnu stabilnost i sposobnost da ispuni zakonske obaveze upravljanja zaštićenim područjem.

Ekosistemi i biodiverzitet Parka prirode „Piva“ su posredno oštećeni kroz smanjeni nivo zaštite osjetljivih i ugroženih staništa, degradaciju vodenih tokova, šuma i obalnih zona, neadekvatno upravljanje otpadom i slabiji nadzor nad posjetiocima, što može dovesti do trajnog i nepovratnog gubitka prirodnih vrijednosti.

Država je oštećena postojećim nivoom naknada jer ostvaruje niže direktne fiskalne prihode kroz porez na dodatu vrijednost i porez na dobit pravnih lica, usljed ograničenih sopstvenih prihoda upravljača i smanjenog obima ekonomskih aktivnosti vezanih za Park prirode „Piva“. Posebno se ističe činjenica da Park prirode „Piva“, za razliku od nacionalnih parkova, na ulaznice obračunava PDV po stopi od 21%, što znači da povećanje obima i vrijednosti naplaćenih naknada direktno utiče na rast budžetskih prihoda države, dok postojeći niski nivo naknada ograničava ovaj fiskalni potencijal.

Lokalna samouprava je oštećena jer je, zbog nedovoljne finansijske samodrživosti Parka prirode „Piva“ d.o.o, primorana da iz budžeta obezbjeđuje sve veće transfere za njegovo redovno funkcionisanje, čime se umanjuju sredstva koja bi mogla biti usmjerena u druge oblasti iz njene nadležnosti.

Lokalna zajednica je dugoročno oštećena kroz gubitak kvaliteta prirodne atrakcije, smanjenje turističke vrijednosti prostora, slabije mogućnosti zapošljavanja i usporen razvoj održivog turizma, što dodatno podstiče depopulaciju i ekonomsko zaostajanje ovog područja.

U slučaju zadržavanja postojećeg stanja, finansijska neodrživost upravljača Parka prirode „Piva“ bi se dodatno produbljivala, čime bi bilo otežano ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz Zakona o zaštiti prirode i realizacija aktivnosti predviđenih Planom upravljanja, posebno u dijelu koji se odnosi na nadzor, monitoring, zaštitu staništa, upravljanje posjetiocima i održavanje infrastrukture.

To bi povećalo rizik od degradacije staništa, narušavanja biodiverziteta, neplanskih intervencija u prostoru i pogoršanja stanja ambijentalne higijene. Dugoročno, gubitak kvaliteta prirodnih vrijednosti umanjio bi atraktivnost Parka kao turističke destinacije, što bi dovelo do smanjenja broja posjetilaca i slabijih ekonomskih efekata po lokalnu zajednicu.

Istovremeno, nastavak postojećeg modela finansiranja povećao bi fiskalni pritisak na lokalnu samoupravu i ograničio mogućnosti države da ostvari puni potencijal budžetskih prihoda od aktivnosti u zaštićenom području, čime bi se dodatno ugrozila dugoročna stabilnost sistema upravljanja zaštićenim područjima.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Donošenje i implementacija predloženog akta doprinosi realizaciji sledećih ciljeva:

1. Održavanje biodiverziteta i geoloških i geomorfoloških vrijednosti u neizmjenjenom stanju, održavanja postojećih ekoloških procesa u neizmjenjenom stanju i održavanja raznovrsnosti genetskog fonda;
2. Održavanje bogatstva vrsta šumskih, livadskih, vodenih i drugih staništa od značaja za očuvanje biodiverziteta identifikovanih na području;
3. Održavanje bogatstva zaštićenih i ugroženih vrsta biljaka i životinja;
4. Formiranje koridora u cilju povezivanja zaštićenih područja;
5. Stvaranje dobrobiti za lokalnu populaciju bez narušavanja prirodnih vrijednosti Parka;
6. Doživljavanje prirode sportskim aktivnostima (planinarenje, kajak, rafting, biciklizam, turno skijanje);
7. Doživljavanje prirode na jedinstvenom dijelu područja posebno interesantom velikom broju turista kroz poseban režim kontrole uticaja na prirodu;
8. Održavanje postojećeg kulturnog pejzaža i održavanje kulturne baštine;
9. Razvoj turističkih sadržaja koji ne narušavaju prirodne vrijednosti u okviru Parka;
10. Kontrolisano korišćenje prirodnih resursa u Parku;
11. Kontrola urbanizacije u posebno osjetljivim prirodnim područjima Parka;
12. Razvoj turističkih sadržaja na teritoriji Opštine koju ne pokriva teritorija Parka;
13. Zapošljavanje nadzornika, radnika na održavanju ambijentalne higijene;
14. Kontrola nelegalnih aktivnosti (sječa šuma, krivolov, nelegalna gradnja i sl.);
15. Monitoring biodiverziteta;
16. Unapređenje i nabavka mobilijara (klupe, odmorišta, kante za otpatke, kontjeneri);
17. Istraživanja biodiverziteta;
18. Organizovanje manifestacija;
19. Održavanje postojećih i markiranje novih planinarskih i pješačkih staza;
20. Promocija i marketing;
21. Podrška lokalnoj zajednici;
22. Postavljanje nove turističke signalizacije i održavanje postojeće;
23. Održavanje opreme, sredstva za rad i objekata Parka;
24. Razvoj novih turističkih proizvoda;
25. Jačanje ljudskih kapaciteta upravljača, osposobljavanje kadrova (seminari, obuke, radionice);
26. Evidencija i upravljanje posjetiocima;
27. Stvaranje pozitivnog imidža zaštićenih područja;
28. Smanjenje budžetskih rashoda lokalne samouprave za transfer Parku, jer povećanje

- sopstvenih prihoda upravljača smanjuje potrebu za dodatnom podrškom;
29. Veći prihodi države od PDV-a i poreza na dobit pravnih lica, zahvaljujući povećanju naknada i proširenju naplate na nove usluge;
 30. Poboljšani uslovi lokalnog stanovništva za razvoj djelatnosti u turizmu, uključujući samozapošljavanje, izdavanje smještaja i pružanje turističkih usluga, razvoj kapaciteta i veća konkurentnost lokalnih pružalaca usluga;
 31. Povećanje kvaliteta i konkurentnosti destinacije kroz veća ulaganja Parka.

Crna Gora kao Ustavom definisana ekološka država kroz zaštićena područja može u najvećoj mjeri da dosegne visoko postavljene ciljeve: zaštita i unapređenje prostora i životne sredine. S tim u vezi unapređenje sistema finansiranja zaštićenih prirodnih dobara je garant uspjeha ostvarenja zacrtanog. Dakle, ova Odluka je u direktnoj vezi sa realizacijom Ustavne norme da je Crna Gora ekološka država.

Usklađenost sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine - povećanje naknada za korišćenje dobara Parka prirode „Piva“ je u skladu sa opštim ciljevima Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine, kojom Vlada Crne Gore definiše održivo upravljanje nacionalnim resursima, uključujući i prirodne resurse, kao ključni prioritet razvoja. Strategija promoviše uravnotežen pristup koji obuhvata ekonomske, društvene i ekološke aspekte razvoja, s ciljem dugoročne zaštite prirodne sredine i očuvanja biodiverziteta. Time se mjera povećanja naknada može smatrati doprinosom ostvarenju strateške vizije održivog upravljanja prirodnim bogatstvima države.

Usklađenost sa ciljevima Strategije razvoja turizma Crne Gore 2022–2025. godine: Strategija razvoja turizma Crne Gore za period 2022–2025. godine ističe potrebu za razvojem održivog i odgovornog turizma kroz efikasno korišćenje resursa i unapređenje kvaliteta turističkog proizvoda. Povećanje naknada za korišćenje dobara zaštićenog područja Parka prirode Piva podržava ove strateške ciljeve jer doprinosi boljoj zaštiti prirodnih vrijednosti koje su ključna komponenta turističkog proizvoda, potiče diverzifikaciju ponudom održivih iskustava i jača poziciju Crne Gore kao zelene i odgovorne turističke destinacije.

Usklađenost sa zakonskim i planiranim smjernicama zaštite prirode: zakonski okvir i strateški dokumenti u oblasti zaštite prirode, koje donosi Vlada Crne Gore, predviđaju unapređenje upravljanja i zaštite zaštićenih prirodnih područja kroz planske instrumente i adekvatno finansiranje. Povećanje taksi predstavlja jedan od instrumenata za ostvarivanje ovih smjernica, jer omogućava stabilniji tok finansijskih sredstava za provođenje mjera zaštite prirodnih resursa i smanjenje pritiska na osjetljive ekosisteme, čime se direktno podupire implementacija principa održivog upravljanja prirodom.

Zakonom o zaštiti prirode, članom 60 definisane su naknade za korišćenje zaštićenog područja koje plaćaju pravna ili fizička lica prilikom korišćenja istih. Navedenim članom stavom 2 definisano je da visinu, način obračuna i plaćanje naknada utvrđuje upravljač zaštićenog područja, uz prethodnu saglasnost Vlade.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Rješavanje problema bliže opisanih u tački 1: *Definisanje problema* i ispunjenje ciljeva bliže opisanih u tački 2: *Ciljevi*, a bez donošenja predloženog propisa može se postići isključivo većim transferima iz budžeta lokalne samouprave, a potencijalno i budžeta Države, kako bi se obezbijedilo osnovno funkcionisanje Parka. Međutim, opština Plužine se suočava sa izraženim demografskim izazovima, uključujući depopulaciju i starenje stanovništva, zbog čega su budžetski prioriteti usmjereni na druge razvojne i socijalne potrebe, te bi dodatni transferi Parku umanjili kapacitete opštine za ulaganja u druge oblasti iz njene nadležnosti.

U pogledu državnog budžeta, dosadašnja praksa pokazuje da Park prirode „Piva“ nije bio korisnik

redovnih budžetskih transfera, već isključivo projektnih sredstava putem javnih poziva Ministarstva turizma, Zavoda za zapošljavanje i dr, te se ne može očekivati da ovaj izvor finansiranja predstavlja održivo i sistemsko rješenje.

Alternativno rješenje moglo bi se zasnivati na intenzivnijem oslanjanju na projektna sredstva, donacije i grantove iz nacionalnih i međunarodnih fondova. Iako ova sredstva mogu doprinijeti realizaciji pojedinih aktivnosti, ona su vremenski ograničena, nepredvidiva i namjenska, te ne mogu obezbijediti stabilno finansiranje osnovnih funkcija upravljača, poput nadzora, monitoringa, održavanja infrastrukture i kontinuiranog upravljanja zaštićenim područjem. Zbog toga ova opcija ne predstavlja održivo sistemsko rješenje.

Negativni aspekti opcije „status quo“ su bliže opisani u tački 1: *Definisanje problema*, a u najkraćem nedovoljna finansijska sredstva upravljača bi u krajnjem dovela do povećanja negativnih uticaja na biodivezitet i prirodne, kulturne i pejzažne vrijednosti Parka, prihoda države na manjem nivou, izdataka lokalne samoprave na višem nivou, smanjena ulaganja u razvoj lokalne zajednice.

Donošenje nove Odluke kojom se usklađuje visina postojećih naknada sa realnim ekonomskim uslovima i uvode nove naknade za oblike korišćenja prostora koji do sada nijesu bili obuhvaćeni predstavlja najefikasniju i fiskalno najodrživiju opciju za rješavanje identifikovanih problema. Ova opcija omogućava jačanje sopstvenih prihoda upravljača, smanjenje zavisnosti od budžetskih transfera, unapređenje zaštite prirodnih vrijednosti i ostvarivanje pozitivnih fiskalnih efekata za državu i lokalnu samoupravu, uz minimalan uticaj na turističku privredu i krajnje korisnike.

Neobezbjeđivanjem mogućnosti za finansijsku održivost zaštićenog područja upitno je postojanje i funkcionalna održivost zaštićenog područja. Opcije kao što je status quo i neregulatorna opcija će u značajnoj mjeri ograničiti razvoj područja ili ga u potpunosti zaustaviti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Rješenja u predloženom aktu imaće direktan i indirektan uticaj na Park prirode „Piva“ d.o.o., Opštinu Plužine, Državu, turističku privredu, lokalnu zajednicu i posjetioce Parka. Pozitivni efekti ogledaju se u jačanju finansijske i operativne održivosti upravljača, unapređenju zaštite prirodnih vrijednosti, većim ulaganjima u infrastrukturu, promociju i razvoj turističke ponude, otvaranju novih radnih mjesta, kao i podsticanju privrednog razvoja opštine Plužine i sjevera Crne Gore u cjelini. Istovremeno, očekuje se smanjenje budžetskih izdvajanja lokalne samoprave za finansiranje Parka i povećanje prihoda Države, uz unapređenje ukupnog kvaliteta i konkurentnosti destinacije.

Negativni uticaji se prvenstveno ogledaju u povećanju nivoa naknada koje plaćaja turistička privreda i krajnji korisnici, u obimu već obrazloženom u tački 1: *Definisanje problema*, pri čemu se procjenjuje da će ukupni društveni, ekonomski i ekološki benefiti višestruko prevazići eventualne troškove povećanja naknada.

Primjena propisa izazvaće dodatne troškove građanima i privredi kroz povećanje visine pojedinih naknada, prvenstveno naknade za ulazak u Park prirode „Piva“, koja u apsolutnom iznosu iznosi 1 euro po posjetiocu. Imajući u vidu ukupan broj prodatih ulaznica na godišnjem nivou i broj subjekata koji posluju na području Parka, ovi troškovi su niski u apsolutnom i relativnom iznosu, te se ne očekuje da će imati značajan uticaj na poslovanje, naročito malih i srednjih preduzeća, niti na budžet krajnjih korisnika usluga.

Pozitivne posljedice donošenja propisa definitivno opravdavaju troškove koje će on stvoriti s obzirom na to da donošenje predloženog akta, iako iako u načelu podrazumijeva povećanje iznosa određenih naknada za korišćenje dobara Parka i uvođenje novih naknada, ima pozitivne efekte kako za građane, tako i za privredu. Sredstva ostvarena od naplate naknada omogućavaju bolju zaštitu Parka, kao i poboljšanje infrastrukture, što direktno utiče na kvalitet turističke ponude. Kvalitetniji uslovi za posjetioce dovode do dužih boravaka u prirodi i većeg broja turista, kako domaćih, tako i stranih, što ima pozitivan uticaj na privredu. Ovo stvara stabilniji i predvidljiviji poslovni ambijent za pravna i fizička lica koji pružaju usluge na prostoru Parka, omogućavajući im da diferenciraju svoju ponudu, stvore nova radna mjesta i povećaju prihode. Takođe, prihodi od naknada koriste se za dugoročno očuvanje prirodnih dobara, što je ključ za održivost turizma u budućnosti.

Propis indirektno podržava stvaranje novih privrednih subjekata i jačanje tržišne konkurencije, jer obezbjeđivanjem finansijske stabilnosti upravljača Parka i većim ulaganjima u infrastrukturu, promociju i unapređenje turističke ponude stvaraju se povoljniji uslovi za uključivanje lokalnog stanovništva u turističke djelatnosti, razvoj novih poslovnih inicijativa i povećanje konkurencije, što u konačnom doprinosi podizanju kvaliteta usluga.

Primjena predloženog propisa neće prouzrokovati dodatno opterećenje administracije niti biznis barijere.

U nastavku je prikazan pregled izmijenjenih i novih naknada koje su navedene u Predlogu odluke o visini, načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode "Piva":

Namjena	Jedinica mjere	Obračunski period	Visina naknade po važećoj Odluci	Visina naknade po predloženom aktu
1. Ulazak u Park prirode "Piva"	po osobi	ulazak	1,00 €	2,00 €
2. Organizovane grupe učenika, studenata, članova planinarskih duštava, gorana, penzionera, sindikalnih organizacija (najmanje 20 osoba)	po osobi	ulazak	0,50 €	Naknada brisana
3. Džip tura (lokalni put Nedajno – Milogora - Crkvičko Polje)	po vozilu	dan	10,00€	Naknada brisana
4. ATV i motociklistička tura (lokalni put Nedajno-Milogora-Crkvičko Polje)	po vozilu	dan	5,00€	Naknada brisana
5. Angažovanje vodiča (minimum 4 osobe)		sat	10,00€	100,00€; obračunski period: dan
6. Kampovanje	po osobi	dan	2,00 €	3,00 €
7. Prostor za logorsku vatru (sa potrebnom količinom drva)		dan	5,00€	Naknada brisana
8. Noćenje u Spomen Domu u Crkvičkom Polju	po osobi	noćenje	10,00€	15,00€
9. Korišćenje kuhinje u Spomen Domu u Crkvičkom Polju		dan	10,00€	50,00€
10. Zakup sale u Spomen Domu u Crkvičkom Polju		1h	20,00€	30,00€; obračunski period: dan
11. Razgledanje istorijske i prirodnjačke zbirke u Kuli Lazara Sočice	po osobi	ulazak	1,00 €	3,00 €
12. Iznajmljivanje električnih bicikla	po osobi	1h	ne postoji	20,00€

13. Iznajmljivanje električnih bicikla	po osobi	dan	ne postoji	50,00€
14. Vožnja plovilom (minimum 4 osobe)	po osobi	1h	5,00€	Naknada brisana
15. Iznajmljivanje kajaka	jednosjed	1h	2,00 €	Naknada brisana
16. Iznajmljivanje kajaka	dvosjed	1h	4,00 €	Naknada brisana
17. Iznajmljivanje kajaka		dan	14,00 €	18,00 €
18. Organizovanje raftinga	po osobi	po spustu	60,00€	Naknada brisana
19. Korišćenje Via Ferate Piva (obezbijeden vodič i oprema)	po osobi	ulazak	ne postoji	58,00€
20. Samostalno korišćenje Via Ferate Piva	po osobi	ulazak	ne postoji	3,00€
21. Iznajmljivanje opreme za Via Feratu	po setu	dan	ne postoji	38,00€
22. Naknada za sportski ribolov na rijeci Tari i rijeci Pivi	po osobi	dan	7,00€	Naknada brisana
23. Naknada za sportski ribolov na Trnovačkom i Stabanjskim jezerima	po osobi	dan	15,00€	Naknada brisana
24. Naknada za sportski ribolov na Pivskom jezeru	po osobi	dan	7,00€	Naknada brisana
25. Naknada za sportski ribolov na vodama Parka prirode i Opštine Plužine	po osobi	sezona	45,00€	Naknada brisana
26. Naknada za upotrebu čamca na motorni pogon kroz teritoriju PP "Piva"	Po čamcu	dan	5,00€	10,00€
27. Naknada za upotrebu kajaka na prostoru PP "Piva" koji obuhvata Pivsko jezero	Po kajaku	dan	2,00€	5,00€

Slijedi obrazloženje opravdanosti izmjena i uvođenja novih naknada u predloženom aktu po namjenama naknade:

1. Ulazak u Park prirode "Piva"

Povećanje osnovne naknade – za ulazak u zaštićeno područje predstavlja ključnu mjeru predloženog akta i sublimaciju svih prethodno navedenih razloga za korekciju sistema naknada. Naknada od 1 euro po posjetiocu nije mijenjana od osnivanja Parka 2016. godine i u potpunosti je izgubila svoju realnu ekonomsku vrijednost usljed kumulativne inflacije od preko 40% u proteklih deset godina, kao i rasta troškova rada, održavanja infrastrukture, nadzora i zaštite prirodnih vrijednosti. Istovremeno, minimalna zarada u Crnoj Gori u ovom periodu porasla je za više od 110%, te su troškovi angažovanja sezonskih radnika za naplatu naknada, održavanje ambijentalne higijene i informisanje posjetilaca višestruko uvećani, što je dovelo do situacije da troškovi naplate u pojedinim slučajevima prevazilaze ostvarene prihode. Zadržavanje postojeće visine naknade dovelo bi do situacije upravljač odustane od evidencije posjetilaca na pojedinim lokacijama zbog ekonomske neisplativosti. Efikasno upravljanje posjetiocima predstavlja bitnu stavku u očuvanju prirodnih vrijednosti, nadzoru korišćenja resursa, održavanju infrastrukture i sprečavanju degradacije staništa, pa povećanje naknade direktno doprinosi održivom i planiranom upravljanju posjetama.

Povećanje broja posjetilaca Parku prirode „Piva“, naročito u ljetnjim mjesecima, dodatno povećava pritisak na prirodne vrijednosti, infrastrukturu i ambijentalnu higijenu, čime se stvaraju nove obaveze upravljača u pogledu zaštite biodiverziteta, održavanja prostora, nadzora nad korišćenjem prirodnih resursa i unapređenja turističke ponude. Dosadašnji nivo naknade nije omogućavao adekvatno vrednovanje ovog prostora, niti obezbjeđivanje sredstava potrebnih za sprovođenje obaveza propisanih

Zakonom o zaštiti prirode i Planom upravljanja Parkom prirode „Piva“.

Novi iznosi naknada određeni su i na osnovu uporedne analize sa drugim parkovima prirode u regionu, koja pokazuje da su predložene cijene u Parku prirode „Piva“ znatno niže, često i dvostruko ili višestruko, u odnosu na uporedive destinacije. U većini parkova posebno se naplaćuju ulaznice za pojedinačne atrakcije (pećine, šumske komplekse, vidikovce i sl.), a visina cijene zavisi od dužine boravka i perioda posjete, pri čemu su cijene tokom ljetnje sezone znatno više. Nasuprot tome, u Parku prirode „Piva“ predviđeno je da cijena ulaznice ostaje jedinstvena za cijelo zaštićeno područje tokom čitave godine. Takođe, napominjemo da obračunski period ostaje po ulasku, za razliku od nacionalnih parkova gdje se naknada obračunava po danu, što predstavlja dodatnu povoljnost za posjetioce Parka prirode „Piva“. Iako povećanje u procentu iznosi 100%, u apsolutnom iznosu ono i dalje predstavlja simboličnu sumu, koja je zanemarljiva u odnosu na ukupne troškove posjete i ne stvara značajno opterećenje za korisnike.

I pored povećanja na 2 eura, visina ulazne naknade ostaje simbolična i među najnižima u sistemu zaštićenih područja u Crnoj Gori i regionu, čime se ne stvara barijera pristupu, niti se ugrožava konkurentnost destinacije. Imajući u vidu strukturu posjetilaca, gdje dominiraju strani turisti, povećanje od 1 euro po posjetiocu predstavlja zanemarljiv trošak u odnosu na ukupne troškove putovanja, dok istovremeno ima značajan kumulativni efekat na finansijsku održivost upravljača.

U tabeli koja slijedi prikazan je broj prodatih ulaznica za period 2016-2025:

godina	broj ulaznica
2016	39.929
2017	46.407
2018	48.144
2019	32.323
2020	5.185
2021	15.053
2022	21.304
2023	19.819
2024	30.733
2025	40.074

Prihod od prodatih ulaznica predstavlja iznose u evrima s obzirom na visinu naknade za ulazak od 1€. Napominjemo da shodno Zakonu o porezu na dodatnu vrijednosti, Park prirode „Piva“ d.o.o. obračunava PDV po stopi od 21%, tako da je u iznosu prihoda od prodatih ulaznica uračunat i PDV (17,35%).

2. Organizovane grupe učenika, studenata, članova planinarskih duštava, gorana, penzionera, sindikalnih organizacija (najmanje 20 osoba)

Umanjenje naknada je definisano u članu 10 Predloga Odluke.

3. Džip tura (lokalni put Nedajno – Milogora – Crkvičko Polje)

Implementacija naplate naknade nije funkcionisala u praksi.

4. ATV i motociklistička tura (lokalni put Nedajno – Milogora - Crkvičko Polje)

Implementacija naplate naknade nije funkcionisala u praksi.

5. Angažovanje vodiča (minimum 4 osobe)

Promjena visine naknade i obračunskog perioda uvodi se radi povećanja efikasnosti, pravednosti i praktične primjene u svakodnevnom radu. Satna naplata se u praksi pokazala kao teško kontrolisana i podložna zloupotrebama, jer trajanje ture često varira i zavisi od subjektivne procjene korisnika i vodiča.

Angažovanje vodiča obuhvata cijeli radni dan, uključujući pripremu ture, vođenje grupe, osiguranje bezbjednosti, komunikaciju sa korisnicima i povratak sa terena. Satni obračun ne odražava realni obim rada i odgovornosti vodiča, dok dnevna naknada bolje reflektuje stvarni angažman i olakšava planiranje, kontrolu i transparentno naplaćivanje usluge.

Ova promjena doprinosi i boljoj dostupnosti usluge posjetiocima, smanjuje rizik od zloupotreba i osigurava finansijsku održivost upravljača Parka prirode „Piva“ d.o.o., uz očuvanje kvaliteta i sigurnosti vođenja tura.

6. Kampovanje

Povećanje visine naknade od 1 euro uvodi se radi pokrivanja rastućih troškova održavanja prostora, uključujući sakupljanje i odvoz otpada, čišćenje i održavanje prostora, veću kontrolu posjetilaca, upravljanje i zaštitu područja i infrastrukture za kampovanje.

Visina naknade usklađena je sa standardima nacionalnih parkova u Crnoj Gori i sličnim zaštićenim područjima u regionu, pri čemu ostaje pristupačna za posjetioce, a istovremeno reflektuje kvalitet i uslove boravka u zaštićenom području. Dodatno, povećanje naknade doprinosi finansijskoj održivosti Parka, podstiče odgovorno korišćenje prostora, smanjuje negativne uticaje na prirodne vrijednosti i osigurava bolju uslugu i sigurnost posjetiocima.

7. Prostor za logorsku vatru (sa potrebnom količinom drva)

Nacrtom Studije revizije granice, statusa, kategorije i režima zaštite zaštićenog područja park prirode "Piva", opština Plužine i Nacrta Odluke o proglašenju granice, statusa, kategorije i režima zaštite zaštićenog područja park prirode "Piva", a čije se usvajanje i implementacija očekuje u narednom periodu – zabranjeno je loženje vatre na otvorenom na cijeloj teritoriji Parka.

8. Noćenje u Spomen Domu u Crkvičkom Polju

Razlog povećanja leži u očiglednom rastu cijena smještaja na teritoriji opštine Plužine u poslednjih 10 godina. Analiza tržišta smještaja u 2025–2026. godini, sprovedena preko online platformi za oglašavanje (Booking, Airbnb), pokazuje da se cijena noćenja za jednu osobu kreće u rasponu od 17 do 90 evra, sa prosječnom vrijednošću od 35,5 evra. Povećanjem naknade na 15 evra, vrijednost naknade i dalje ostaje ispod prosjeka tržišnih cijena, čime se osigurava pristupačnost, a istovremeno doprinosi finansijskoj održivosti upravljača. Dodatno, objekat je 2023. godine renoviran, što poboljšava kvalitet smještaja i pruža ugodniji boravak posjetiocima, opravdavajući korekciju naknade.

9. Korišćenje kuhinje u Spomen Domu u Crkvičkom Polju

Razlog povećanja naknade je rast troškova održavanja i opremanja kuhinjskog prostora u posljednjih 10 godina, uključujući električnu energiju, vodu, potrošni materijal i sanitarne uslove. Analiza sličnih objekata na teritoriji opštine Plužine i okolini pokazuje da se cijena korišćenja kuhinje za turističke ili grupne aktivnosti kreće u višem rasponu, pa predloženo povećanje omogućava usklađivanje sa realnim tržišnim uslovima.

Kuhinja je 2023. godine renovirana i danas predstavlja savremeno i funkcionalno opremljen prostor, sa frižiderima i zamrzivačima, plinskim roštiljem, električnim šporetima, sudoperama, aparatom za kafu, kompletnim escajgom i posuđem, kao i prostranom radnom površinom koja omogućava organizaciju

većih grupnih aktivnosti. Ovakav nivo opremljenosti i standarda zahtijeva kontinuirano ulaganje u održavanje, servisiranje i zamjenu opreme, te povećanje cijene predstavlja i vid adekvatnijeg vrednovanja prostora, što doprinosi njegovoj dugoročnoj očuvanosti, odgovornijem korišćenju i održivom upravljanju objektom.

10. Zakup sale u Spomen Domu u Crkvičkom Polju

Iz praktičnih razloga mijenja se obračunski period sa sata na dan, uz korekciju visine naknade, imajući u vidu da iskustvo iz prakse pokazuje da korisnici salu dominantno iznajmljuju na dnevnom nivou, naročito organizovane grupe. Predloženo rješenje je u suštini povoljnije za korisnike, jer omogućava korišćenje prostora tokom cijelog dana po nižoj ukupnoj cijeni u odnosu na satni obračun. Dodatno, objekat je renoviran 2023. godine, čime je unaprijeđen kvalitet prostora i usluga, a visina naknade je usklađena sa tržišnim uslovima.

11. Razgledanje istorijske i prirodnjačke zbirke u Kuli Lazara Sočice

Kula Lazara Sočice je otvorena za posjetioce 2023. godine. Istorijska zbirka opremljena je od strane Narodnog muzeja Crne Gore, a prirodnjačka zbirka od Prirodnjačkog muzeja Crne Gore. Troškovi održavanja prostora, opreme, te angažovanja zaposlenih višestruko prevazilaze prihode od dosadašnjih naknada. Naknada od 1 euro je prvobitno uvedena radi popularizacije objekta, ali nije omogućavala održivo finansiranje i funkcionise isključivo od transfera iz budžeta opštine Plužine.

Uvećanjem naknade na 3 eura ostaje se i dalje na nivou drugih izložbenih prostora u Crnoj Gori, a u pojedinim slučajevima je čak niža, što čini cijenu i dalje pristupačnom za posjetioce. Povećanje naknade omogućava bolju pokrivenost troškova održavanja i doprinosi očuvanju kulturnog dobra, čime se osigurava kvalitetna prezentacija i zaštita zbirki u skladu sa statusom Kule Lazara Sočice kao zaštićenog kulturnog dobra lokalnog značaja.

Umanjuje naknade za organizovane grupe učenika, studenata, članova planinarskih društava, gorana, penzionera, sindikalnih organizacija (najmanje 20 osoba) je definisano članom 10 predloženog akta.

12. Iznajmljivanje električnih bicikla (1h) / 13. Iznajmljivanje električnih bicikla (dan)

Uvođenje ove naknade povezano je sa nabavkom nove opreme i razvojem novog turističkog proizvoda, koji doprinosi unapređenju kvaliteta destinacije, produženju boravka posjetilaca i raznovrsnijem doživljaju prostora Parka. Istovremeno se omogućava ostvarivanje prihoda uz održivo korišćenje prirodnih resursa i smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu u odnosu na motorizovane oblike kretanja.

Visina naknade formirana je na osnovu istraživanja tržišta, prakse u Crnoj Gori i zemljama regiona, kao i realnih troškova nabavke, održavanja i upravljanja opremom. Zakonski osnov za uvođenje naknade sadržan je u članu 60 Zakona o zaštiti prirode, kojim je propisano da se za iznajmljivanje sredstava i opreme za sport i rekreaciju, uključujući bicikle, plaća naknada upravljaču zaštićenog područja.

14. Vožnja plovilom (minimum 4 osobe)

Implementacija naplate naknade nije funkcionisala u praksi.

15. Iznajmljivanje kajaka (jednosjed) / 15. Iznajmljivanje kajaka (dvosjed)

Razlog za ukidanje satne naknade leži u odsustvu ekonomske opravdanosti takvog modela, s obzirom na to da su troškovi izdavanja i održavanja kajaka višestruko prevazilazili ostvarene prihode. Naknade su prvobitno uvedene na niskom nivou u cilju promocije kajakinga na Pivskom jezeru, što je postiglo željeni efekat povećanja interesovanja posjetilaca i orijentacije lokalnog stanovništva za pružanje ove vrste usluge.

Iskustvo iz prakse pokazalo je da korisnici dominantno iskazuju interesovanje za cjelodnevno korišćenje kajaka, pri čemu je dnevna cijena i dalje ispod tržišnih vrijednosti. Iz razloga praktičnosti i efikasnijeg upravljanja opremom, upravljač je odlučio da izdavanje kajaka ubuduće vrši isključivo na dnevnom nivou.

17. Iznajmljivanje kajaka

Razlog povećanja naknade je značajan rast interesovanja turista za ovu vrstu aktivnosti tokom ljetnje turističke sezone, naročito u 2025. godini, što je dovelo do povećanog korišćenja opreme i većih troškova održavanja, logistike i upravljanja kajacima. Istovremeno, privatni izdavaoci kajaka u ovom dijelu Crne Gore dominantno formiraju cijene u rasponu od 20 do 25 evra po satu, pa se i nakon povećanja naknade zadržava visok nivo pristupačnosti usluge i podstiče dalji razvoj ovog turističkog proizvoda.

Krajnji korisnici ove vrste usluge su dominantno strani turisti, a kroz direktnu komunikaciju sa posjetiocima utvrđena je spremnost za plaćanje veće naknade, naročito u špicu ljetnje sezone iz razloga dostupnosti (slučajevi da zbog velikog interesovanja svi kajaci budu izdani, tako da neki zainteresovani posjetioci nemaju mogućnost korišćenja).

Takođe, Park prirode „Piva“ organizuje manifestacije poput Kajakaške regate i Dana Pivskog jezera, tokom kojih kajaci budu dostupni lokalnom stanovništvu bez naknade.

18. Organizovanje raftinga

Implementacija naplate naknade nije funkcionisala u praksi.

19. Korišćenje Via Ferate Piva (obezbijeden vodič i oprema) / 20. Samostalno korišćenje Via Ferate Piva / 21. Iznajmljivanje opreme za Via Feratu

Via Ferrata Piva je instalirana u Parku prirode „Piva“ u okviru projekta “Via Ferrata CLUB”; CBC Srbija – Crna Gora, koji je realizovala Opština Plužine u saradnji sa Opštinom Tutin. Park prirode „Piva“ d.o.o. je na projektu učestvovao kao povezano lice. Via Ferrata „Piva“ je zvanično otvorena 3.10.2024. Svečanosti je pored ostalih gostiju prisustvovao i Ambasador EU u Crnoj Gori, Johan Satler. U pitanju je novi turistički proizvod, a u najkraćem Via ferrata (italijanski "gvozdeni put") je osigurana planinarska staza kroz stjenovite terene, opremljena čeličnim sajlama, ljestvama i klinovima koji omogućavaju sigurno penjanje i onima bez alpinističkog iskustva. Spaja planinarenje i adrenalin, a obavezna oprema uključuje kacigu, pojas i posebnu ferrata opremu sa apsorberom.

Jedan od ciljeva projekta “Via Ferrata CLUB” je i upravljanje Via feratom „Piva“, odnosno njena turistička valorizacija. S tim u vezi, Opština Plužina je sa Parkom prirode „Piva“ d.o.o. potpisala ugovor kojim je Parku prirode „Piva“ d.o.o. ustupljena na upravljanje i korišćenje Via ferrata „Piva“. Takođe, u sklopu projekta je i nabavljena oprema za via ferratu, a sama ferrata je standardizovana evropskim standardom EN 16869:2017.

Prilikom formiranja visine naknade za korišćenje via ferrate i iznajmljivanja opreme u obzir su prije svega uzeta iskustva iz Crne Gore i regiona. Takođe, treba uzeti u obzir i specifičnost ove vrste usluge i visoke bezbjednosne standarde. Visina naknade ostaje u okvirima pristupačnosti za potencijalne korisnike u poređenju sa drugim adrenalinskim aktivnostima u opštini Plužine (rafting oko 55 €, zip lajn 30 €), a istovremeno neophodno je i pokriti troškove angažovanja vodiča, održavanja via ferate i redovne kontrole i zamjene opreme.

Zakonski osnov za uvođenje naknade sadržan je u članu 60 Zakona o zaštiti prirode, kojim je propisano da za korišćenje zaštićenog područja pravno ili fizičko lice (u daljem tekstu: korisnik) plaćaja naknadu upravljaču zaštićenog područja i to za: pružanje usluga posjetiocima, iznajmljivanje sredstava i opreme za sport i rekreaciju i druge radnje, aktivnosti i djelatnosti u skladu sa zakonom.

22. Naknada za sportski ribolov na rijeci Tari i rijeci Pivi / 23. Naknada za sportski ribolov na

Trnovačkom i Stabanjskim jezerima / 24. Naknada za sportski ribolov na Pivskom jezeru 25. Naknada za sportski ribolov na vodama Parka prirode i Opštine Plužine

Kako je i navedeno u Predlogu Odluke za obavljanje sportsko-rekreativnog ribolova na vodama u granicama Parka prirode „Piva“ (Pivsko jezero, rijeke Piva i Tara) naknade utvrđuje i naplaćuje Sportsko-ribolovni klub „Bajo Pivljanin“ u skladu sa Ugovorom o ustupanju na korišćenje riba i drugih vodenih organizama između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Sportsko-ribolovnog kluba „Bajo Pivljanin“, br. UP-I-06-318/23-17621/4 za vrijeme važenja Ugovora.

26. Naknada za upotrebu čamca na motorni pogon kroz teritoriju PP „Piva“

Povećanje naknade za upotrebu čamca na motorni pogon uvodi se zbog povećanog pritiska na vodeni ekosistem Parka prirode „Piva“ zbog ekspanzije korišćenja čamaca na motorni pogon kroz teritoriju Parka. Ovaj prostor je pod visokim stepenom zaštite, te neadekvatna kontrola i ekspanzija korišćenja čamaca mogu izazvati uznemiravanje ptica i životinja, kao i povećanje nivoa buke.

Povećanjem naknade upravljač Parka pokazuje spremnost i odgovornost u očuvanju vodenih staništa kojima upravlja u skladu sa zakonom, omogućavajući adekvatnu zaštitu ekosistema i reinvestiranje sredstava u nadzor, infrastrukturu i očuvanje biodiverziteta. Procjenjuje se da će povećanje naknade doprinijeti kontrolisanom korišćenju prostora, smanjenu nivoa buke i čistijoj životnoj sredini. Napominjemo da se naknada naplaćuje samo za dio Pivskog jezera koji je pod zaštitom, dok ostali dio jezera vlasnici čamaca na motorni pogon mogu koristiti bez naknade, što dodatno balansira pristup i smanjuje pritisak na zaštićeno područje.

Takođe, naknada za upotrebu čamca na motorni pogon kroz teritoriju Parka prirode „Piva“ na godišnjem nivou ostaje nepromijenjena, što je opcija koju preferira turistička privreda. Povećanje naknade odnosi se isključivo na dnevnu upotrebu (uglavnom u tokom ljetnje turističke sezone, prvenstveno za posjetioce, dominantno strane državljanke), i nije usmjereno na poslovne subjekte. Na ovaj način se omogućava pristupačnost usluge za lokalne korisnike i turističku privredu.

27. Naknada za upotrebu kajaka na prostoru PP „Piva“ koji obuhvata Pivsko jezero

U suštini, naknada za upotrebu kajaka je vrsta naknade koja se do sada rijetko naplaćivala, te povećanje istovremeno signalizira posjetiocima veći stepen zaštite i odgovornost prilikom korišćenja dobara zaštićenog područja. Povećanje doprinosi jačanju svijesti o važnosti očuvanja vodenog ekosistema, uz obezbjeđivanje sredstava za nadzor i održavanje infrastrukture, dok u isti mah ostaje pristupačno za posjetioce.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Primjena predloženog akta ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Ne postoje međunarodne finansijske obaveze nastale po osnovu implementacije predloženog akta.

Nije potrebno obezbjeđivati finansijska sredstva u budžetu za tekuću fiskalnu godinu po osnovu predloženog akta kao ni planirati za narednu godinu.

Usvajanje predloženog akta ne podrazumijeva donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

Implementacijom predloženog akta veće prihode ostvariće Park prirode „Piva“ d.o.o., dok će budžet Crne Gore, po osnovu veće poreske osnovice za obračun PDV-a i poreza na dobit, takođe ostvariti dodatne prihode.

Metodologija za obračun finansijskih prihoda zasnivala se na stepenu iskorišćenosti i opremljenosti prirodnih dobara, analizi dosadašnje prakse u Parku prirode „Piva“, kao i pozitivnim iskustvima i uporedivim rješenjima u drugim zaštićenim područjima u Crnoj Gori i regionu. Dodatno su uzeti u obzir podaci o interesovanju fizičkih i pravnih lica za korišćenje prostora, kao i analiza tržišnih kretanja u oblasti turizma i rekreacije na otvorenom. Problemi u preciznom obračunu finansijskih prihoda nijesu postojali, jer su procjene zasnovane na realnim podacima o broju posjetilaca i dosadašnjoj strukturi prihoda Parka, uz konzervativne pretpostavke rasta. Ministarstvo finansija do sada nije davalo sugestije na predlog propisa, s obzirom na to da formalne konsultacije nijesu sprovedene u ovoj fazi. Shodno tome, nijesu ni postojale primjedbe koje bi bilo potrebno implementirati u tekst propisa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

Eksterna ekspertiza nije korišćena prilikom izrade predloga propisa, već su analize rađene na osnovu internih podataka upravljača i iskustava iz prakse.

U prethodnom periodu sprovedene su ciljane konsultacije sa zainteresovanim stranama, prvenstveno sa lokalnim stanovništvom, turističkim radnicima (pružaocima usluga raftinga, krstarenja Pivskim jezerom, pružaocima usluga smještaja) kroz sastanke i neposrednu komunikaciju u fazi identifikacije problema i pripreme rješenja.

Glavni rezultati konsultacija ukazuju na visok stepen saglasnosti da su postojeće naknade, posebno naknada za ulazak u Park, na niskom nivou i da ne odražavaju stvarnu vrijednost prostora, naročito u kontekstu povećanog turističkog prometa. Lokalno stanovništvo je kontinuirano tokom prethodnih godina ukazivalo na potrebu značajnijeg povećanja naknada, čak i iznad iznosa predviđenih predloženim aktom, zbog nedovoljnog vrednovanja područja u kojem živi. Turistička privreda se, takođe, redovno interesovala za eventualne izmjene visine naknada, što ukazuje na očekivanje i spremnost sektora na korekciju postojećeg sistema.

Nakon što je predlog Odluke upućen Vladi na davanje saglasnosti, Park prirode „Piva“ d.o.o. izdao je saopštenje za medije u kojem su predstavljene ključne izmjene i razlozi za njihovo uvođenje, a reakcije javnosti bile su pretežno pozitivne. Na linkovima ispod možete pronaći objave iz elektronskih medija.

<https://rtnk.me/drustvo/park-prirode-piva-trazi-od-vlade-saglasnost-za-povecanje-cijene-usluga/>

<https://www.dan.co.me/vijesti/drustvo/park-prirode-piva-trazi-od-vlade-saglasnost-za-povecanje-cijene-usluga-5323971>

<https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/782961/park-prirode-piva-trazi-od-vlade-saglasnost-za-povecanje->

cijena

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Potencijalne prepreke za implementaciju propisa nijesu identifikovane, te se očekuje uspješna primjena predloženog akta, kao i prethodnih Odluka o visini i načinu plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka. Eventualni izazovi mogu se odnositi na nedostatak radne snage, veliku površinu Parka i potrebu definisanja novih naplatnih punktova, ali se ne očekuje da će oni značajno uticati na ostvarenje ciljeva.

Mjere koje će se preduzimati tokom primjene propisa ostaju u okviru postojećih redovnih aktivnosti Parka prirode „Piva“ d.o.o., koje su primjenjivane i prilikom implementacije prethodnih Odluka, uključujući unapređenje sistema naplate, nadzora nad korišćenjem prostora i informisanje korisnika.

Glavni indikatori za mjerenje ispunjenosti ciljeva biće povećanje prihoda od naknada čije je povećanje predviđeno predloženim aktom, kao i stepen realizacije aktivnosti definisanih Planom upravljanja Parkom.

Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa biće zaduženi Park prirode „Piva“ d.o.o., Skupština Opštine Plužine i Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

Podgorica, 16.03.2026. godine

